

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 144/2019 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen saattohoitolainsäädännön valmistelutyön aloittamisesta ja muista toimista yhdenvertaisen saattohoidon ja palliatiivisen hoidon ja osaamisen varmistamiseksi

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Arja Juvosen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 144/2019 vp:

Aikooko hallitus käynnistää saattohoitolainsäädännön valmistelutyön ja mitä muuta hallitus on tekemässä turvatakseen yhdenvertaisen saattohoidon ja palliatiivisen hoidon osaamisen ja saatavuuden Suomessa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Suomessa on laadittu viime vuosina useita elämän loppuvaiheen hyvän hoidon suosituksia ja ohjeita, joissa on kuvattu muun muassa palliatiivisen hoidon ja saattohoidon järjestämisen tavoitteet, hoidon porrastus ja yhtenäiset hoidon perusteet.

Valtioneuvoston asetus erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä (582/2017) tuli voimaan 1.1.2018. Asetuksen perusteella viiden yliopistollista sairaalaa ylläpitävän sairaanhoitopiirin on huolehdittava vaativan palliatiivisen ja saattohoidon tehtävistä ja palliatiivisen ja saattohoidon suunnittelusta ja yhteen sovittamisesta alueellisesti. Lisäksi lasten ja nuorten saattohoidon ja palliatiivisen hoidon toteutussuunnitelman laatiminen kuuluu yliopistosairaaloille keskitettyihin tehtäviin. Näitä tehtäviä varten yliopistollisiin sairaanhoitopiireihin on perustettu tai ollaan perustamassa palliatiivisen hoidon keskuksia ja vahvistamassa alueellista yhteistyötä.

Kansalaisaloitteessa Eutanasia-aloite hyvän kuoleman puolesta (KAA 2/2017 vp) ehdotettiin, että eduskunta ryhtyy lainvalmistelutoimenpiteisiin eutanasia lain säätämiseksi ja eutanasian laillistamiseksi Suomessa. Eduskunta hylkäsi aloitteen 4.5.2018 istunnossaan, mutta hyväksyi sosiaali- ja terveyslautakunnan esittämän lausuman (StVM 4/2018): ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto asettaa laajapohjaisen asiantuntijatyöryhmän selvittämään elämän loppuvaiheen hyvää hoitoa, itsemääräämisoikeutta sekä saattohoitoa ja eutanasiaa koskevia säätelytarpeita ja tarvittaessa antaa selvitys työn pohjalta eduskunnalle ehdotukset lainsäädännön muuttamiseksi.” Sosiaali- ja terveysministeriön toukokuussa 2018 asettama laajapohjainen asiantuntijatyöryhmä kartoittaa työryhmän toimikauden aikana (8.5.2018-30.6.2021) elämän loppuvaiheen hyvään hoitoon liittyvää vallitsevaa lainsäädännön tilaa Suomessa ja mm. teettää selvitykset eräiden muiden maiden saattohoitoa ja eutanasiaa koskevista lainsäädäntökäytännöistä. Asiantuntijatyöryhmän tehtävänä on selvittää näiden käytäntöjen soveltuvuutta Suomen

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 144/2019 vp

olosuhteisiin. Tehtäväksi on myös annettu selvittää, onko elämän loppuvaiheen hyvää hoitoa ja saattohoitoa tarpeen määrittää tai sen järjestämistä ohjata lainsäädännöllä. Asiantuntijatyöryhmä tekee tarvittaessa ehdotukset lainsäädännön muutoksiksi ja lainsäädännön muutoksen perusteluissa huomioon otettaviksi seikoiksi.

Asiantuntijatyöryhmän alatyöryhmä, ohjaa eduskunnan syksyllä 2017 myöntämän yhden miljoonan euron siirtomäärärahan käyttöä, jonka avulla edistetään palliatiivisen hoidon ja saattohoidon kehittämistä ja alueellista yhdenvertaisuutta. Määrärahan turvin sairaanhoitopiirit ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitos ovat kartoittaneet palliatiivisen hoidon ja saattohoidon nykytilan sekä valmistelleet laatuksikriteerit sosiaali- ja terveydenhuollon palveluille. Sosiaali- ja terveydenhuollon alaisten yksiköiden ja vanhuspalveluyksiköiden tarkempi nykytilan kartoitus on valmistumassa ja se julkaistaneen vuoden loppuun mennessä. Vuoden 2020 aikana keskitytään osaamisen vahvistamiseen ja viestintään.

Hallitusohjelmaan on kirjattu suunnitelma erillisrahoituksena tehtävästä palliatiivisen hoidon, kivunhoidon ja saattohoidon kehittämisestä vuosina 2020 – 2022. Suunniteltu määräraha on 2 miljoonaa euroa vuodessa kolmen vuoden ajan. Keskeisimmät käytäntöjen vahvistamisen tarpeet kohdistuvat mm. perustasolla kotiin vietävien palliatiivisen hoidon ja saattohoidon palvelujen valtakunnallisen kattavuuden lisäämiseen, palliatiiviseen hoitoon ja kivunhoitoon erikoistuneiden tiimien perustamiseen ja erilaisten konsultaatiopalvelujen järjestämiseen.

Helsingissä 11.10.2019

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru